

Kastelen kijken

in de Achterhoek

12

Als je tussen Dinxperlo en 's-Heerenberg fietst, passeer je vaak zonder dat je er erg in hebt de Duitse grens. Niet te missen zijn echter de vele kastelen. De een nog fraaier dan de ander.

TEKST: WIEGER FAVIER / FOTO'S: ERNST KREMERS

Is dit Duitsland?" Het antwoord op die vraag komt van Marco te Pas. Hij staat op de houten ophaalbrug voor Huize Hardenberg en woont in het koetshuis tegenover de kleine burcht. Een robuust huis in een hoekvorm, met hoge muren vol ramen. "Het kasteel staat inderdaad net over de grens," vertelt hij, "maar het terrein eromheen ligt deels in Nederland." De vader van Marco is sinds enkele jaren de eigenaar van Hardenberg, nadat het eeuwenlang in het bezit is geweest van de familie Salm-Salm. Hij liet de waterburcht grondig renoveren. Een waterburcht werd altijd midden in een rivier gebouwd – vroeger stroomden in dit gebied verschillende zijriviertjes van de Rijn en de Oude IJssel – of omgeven door een brede gracht. De slotgracht is er nog

Minstens zo mooi als de kastelen zelf, zijn de tuinen eromheen

steeds. "Bij het werk aan de tuin, stuitten we ook op de fundamenten van de vroegere verdedigingstoren", vertelt Te Pas. "Aan de hand van een oude pentekening konden we deze helemaal in ere herstellen." De karakteristieke kasteeltoren staat nu weer pal naast de ingang van de burcht en steekt maar net iets uit boven de rest van de burcht. Vlak bij Huize Hardenberg zijn nog veel meer kastelen en burchten in de bossen verscholen. Huis Landfort bijvoorbeeld. Dit kasteel en de omliggende tuin zijn ooit ingrijpend verbouwd in opdracht van de

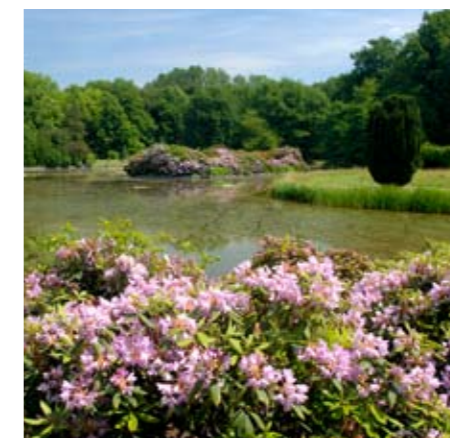
Links: Wasserburg Anholt. Onder: vanaf het terras bij Wasserburg Anholt heb je uitzicht over de tuin.

toenmalige eigenaar Johann Albert Luyken. "Dat was een botanicus", vertelt mevrouw Albertine, de huidige vrouw des huizes. "Je ziet dat aan de tuin, waarin hij allerlei exotische bomen langs kronkelige paadjes plantte zoals een tulpenboom en een moerascypres met hoge luchtwortels die uitsteken boven de grond."

Het kasteel zelf heeft een barok uiterlijk. Dankzij de inpandige orangerie en de lange, gebogen zijvleugels doet het wat aan paleis Soestdijk denken. Buiten zie je de vijver met een prachtige, overhangende paarse rododendron. En daartussen zie je nog net de gerestaureerde, negentiende-eeuwse prielachtige duiventoren. En als je om het kasteel heen fietst, stuit je aan de voorzijde ook nog op de gerenoveerde gietijzeren ophaalbrug. Binnenkijken in dit kasteel is helaas niet toegestaan, maar gelukkig maakt de buitenkant veel goed.

HERENBOEREN

Het verderop gelegen Wasserburg Anholt, met zijn uitgestrekte kasteeltuinen en imposante burchtmuren, is wél te bezichtigen. Boven de toegangspoort zie je twee gouden vissen met de rug naar elkaar: het wapen van Salm-Salm, de familie die dit kasteel in eigendom heeft. Daarnaast staat een dikke tufstenen toren uit de twaalfde eeuw, de tijd waarin het kasteel nog onder het bisdom van Utrecht viel. Kleinere en later gebouwde torentjes sieren de hoeken van de burcht. In de rechtere vleugel is een luxe hotel ingericht met een terras dat uitkijkt over de tuinen en het wildpark. Links van het binnenplein ligt het museum, met zalen vol verworven bezittingen. Denk hierbij aan prachtige wandtapijten, kostbaar Chinees porselein, jachtschilderijen en eeuwenoude meubelen. Je krijgt al deze pracht en praal te zien tijdens een rondleiding. Het belangrijkste bezit is de bijzondere collectie oude meesters in de schilderijenzaal boven in het kasteel.

13

VORSTELIJK OVERNACHTEN

Zowel in Wasserburg Anholt als Huis Bergh kun je overnachten. In Wasserburg Anholt kijk je vanachter de dikke kasteelmuren uit over de slotgracht en het park erachter, in Huis Bergh kun je een van de twee oude verdedigingstorens op de binnenplaats huren. Zoek je iets minder vorstelijks? In het dorp Lengel ligt ook nog de vroegere havezate De Korenhorst, waar je temidden van de weilanden kunt logeren. Neem voor meer informatie een kijkje op de websites, www.huisbergh.nl, www.dekorenhorst.nl en www.burg-hotel-anholt.com

Hier vind je onder meer een werk van de Spaanse schilder Murillo en verschillende Vlaamse en Nederlandse meesters onder wie Diana van Actaon en Callisto van Rembrandt.

Weer buiten, onderweg naar Huis Bergh, vallen de verschillende grote boerderijen op. Dit zijn vroegere havezaten van rijke herenboeren die hun hoeves aanzien gaven en grote tuinen aanlegden. Zo ligt even buiten 's-Heerenberg de hoger gelegen, witte havezate Korenhorst. Deze boerderij behoorde tot het Graafschap Bergh en wisselde veelvuldig van eigenaar. Tegenwoordig is er een pension in gevestigd, maar pensionhouder Pim Davids vertelt nog altijd vol trots aan zijn gasten dat hier ooit een freule heeft gewoond: Maria Magdalena Mähler-Zum Kley.

Huis Bergh herbergt een fraaie collectie middeleeuwse kunst

KUNSTSCHATTEN

Eenmaal bij Huis Bergh herinneren zwaarden, maliënkolders en hellebaarden aan de tijd dat dit middeleeuwse kasteel tot de tanden toe bewapend was om zich te verdedigen tegen indringers. Ze staan tentoongesteld in de wapenkamer van het grote kasteel. Huis Bergh staat echter vooral bekend om de kunstcollectie die de latere eigenaar Jan Herman van Heek aanlegde. Deze textielbaron kocht het huis in 1912, liet het renoveren tot de robuuste ridderburcht die het ooit was en legde een in Nederland unieke verzameling middel-

Links: Huis Bergh. Onder: in het gebied tussen Dinxperlo en 's-Heerenberg is het heerlijk fietsen.

PRAKTISCH

INFORMATIE

VVV, Aaltenseweg 2 in Dinxperlo, tel. (0315) 64 20 50. Open: zaterdag van 10.00 uur tot 12.00 uur, doordeeweeks ook van 13.30 tot 16.30 uur.

FIETSVERHUUR

Harm Takke Tweewielers, Weverstraat 4 in Dinxperlo, tel. (0315) 65 16 85. Huur: € 7,50.

KASTELEN

- Kasteel Anholt, Klever Straße 46419 in Isselburg-Anholt, tel. +49 (0) 2874 4590, www.burg-hotel-anholt.com
- Kasteel Huis Bergh, Hof van Bergh 8 in 's-Heerenberg, tel. (0314) 66 38 30, www.huisbergh.nl

eeuwse kunstwerken aan. Zó bijzonder dat hoogleraar Henk van Os, oud-directeur van het Rijksmuseum, het museum van Huis Bergh nu adviseert over tentoonstellingen en onderzoek doet naar de collectie. De door Van Heek nagelaten collectie bestaat onder meer uit een verzameling Italiaanse schilderijen, een oud archief met middeleeuwse handschriften en ruim tachtig Nederlandse en Duitse schilderijen uit de late middeleeuwen. Maar ook altaarstukken en drieliuken met Bijbelse voorstellingen zoals de Maagdschap van de heilige Anna, waarin schilder Hans Döring tot ieders verbazing ook voorstellingen van de Mythologische Hercules schilderde. Van Os en zijn collega's bestudeerden de herkomst van de schilderijen, hun lotgevalen en de datering. De resultaten zijn nu tentoongesteld. Ieder werk met een eigen achtergrondverhaal. Zo geeft Huis Bergh niet alleen een kijkje in een middeleeuws kasteel, maar ook inzicht in de diepere symboliek en betekenis van de kunst uit vervlogen tijden.

